

Fossiljagt i moleret - 1. klasse

Aktivitet 5 – Lag i moleret

Askelagene i moleret ligger i flotte folder og buer, men hvorfor gør de det? Undersøg, hvordan moleret er kommet til at se ud som det gør.

Hvorfor er lagene i moler ikke lige? Da askelagene og kiselalgerne faldt ned til havbunden, ville de have lagt sig i næsten lige lag – ligesom vi ser, når der falder sne. Der vil måske være lidt mere nogle steder end andre, men ikke i de store folder og buer, som man ser i dag. Folderne i moleret er opstået i tiden efter. Det er nemlig blandt andet isen i istiden, der har været med til at forme vores jord. Isen bevægede sig som en stor tung kappe, der pressede jordbunden op foran sig.

Isen bevægede sig over området, der i dag er Mors. Det betød at noget af det som isen skubbede foran sig, blev efterladt her eller skyllet væk af smeltevand. Derfor kan vi se en masse forskellige stentyper. Det betyder også at jorden blev krøllet sammen på nye måder, hvilket giver de flotte former vi kan se i lagene. I denne øvelse skal vi prøve at se, om vi kan genskabe denne dannelse af lag.

Udstyr:

- Akvarie – jo mere aflangt jo bedre
- Sand
- Frugtfarve eller akrylmaling
- Ting, der kan lave mærker i sandet – fx sten, træstykker

Bland frugtfarven eller maling med vand og hæld det ud over sandet, så farven er fordelt. Frugtfarve er nemmest at arbejde med, men giver svagere farver. Der skal derfor bruges en høj koncentration af frugtfarve. Maling giver en kraftigere farve, men er lidt mere bøvlet at arbejde med. Kommer der for meget farve i blandingen, vil sandet blive klistret og svært at bruge.

Lad det nu tørre enten bare ved stuetemperatur eller i ovnen ved 80 grader, indtil alt vand er fordampet. Spred eventuelt sandet ud i et tyndt lag for at det tørre hurtigere. I kan lave lige så mange farver, som I vil. Det farvede sand skal fungere som jeres askelag. Hvis I har aske eller lignende, kan det også bruges i stedet.

Hæld sand ned i lag med skiftevis farvet og ufarvet sand, så det ligger i flotte lag. Det kan være en fordel at lægge et lidt tykkere lag ufarvet sand i bunden og ved toppen. Hæld forsigtigt vand ned i sandet, så det er helt dækket. Vandet hjælper sandets øverste lag med at holde sammen, og man kan derved få bedre resultater.

Nu skal I lave forstyrrelser i sandet. Find nogle ting, der kan presses ned i sandet. Det kan være et stykke træ, sten eller noget helt andet. De øverste lag vil ofte blive lidt rodet, mens lagene længere nede vil stå skarpere.

Farvede lag lavet ved hjælp af maling.

Lagene efter nogle tryk – prøv selv at lave tryk flere forskellige steder i sandet.

Sand farvet med frugtfarve. Sandet lagt i lag, men der blev ikke tilføjet vand til forsøget.